

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1937
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.6.2024/42
Karar Numarası : 2024/520
Başvuran : M. Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : Eskişehir - Seyitgazi Karayolu 14. Km Odunpazarı/ESKİŞEHİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın dilekçelerinin ilgili kurumlara iletilmediği, Kurum İdaresi tarafından hasımlarından birisi ile aynı koğuştta bulundurulduğu, Kurumdaki uyuşturucu madde ticaretini deşifre ettiğine ilişkin dilekçenin yok edildiği, Kurumda görevli personel ile görüşme taleplerinin reddedildiği, kendisine hakaret ve tehditlerde bulunulduğu iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. 29/9/2022 tarihinden itibaren resmi makamlara göndermiş olduğu dilekçelerinin ilgili kurumlara iletilmediğini, çeşitli ceza infaz kurumlarında 30'dan fazla hasmı olduğunu, bu konunun araştırılmasını talep ettiğini, bulunduğu Kurumda da iki hasmının bulunduğunu, hasımlarından birisi ile iki gün aynı koğuştta bulundurulduğunu, bu uygulamanın İdare tarafından kasıtlı olarak yapıldığını,

b. Kurumda uyuşturucu madde ticaretini deşifre ettiğini ve bunun bertaraf edildiğini, bu durumun ortaya çıkması için bilirkişi talebinde bulunduğunu ancak dilekçesinin yok edildiğini,

c. Kurumda görevli ... adlı İnfaz ve Koruma Başmемuru tarafından tehdit edildiğini, Kurum Müdürü ..'ya devamlı olarak yazdığını ancak kendisi ile görüşemediğini, İnfaz Birimi ile Mektup Okuma Birimi'nin keyfi biçimde hareket ettiklerini iddia etmektedir.

3. Muhatap Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın, ilgili mevzuat uyarınca talep dilekçelerine istinaden Kurum İkinci Müdürleri ile pek çok kez görüşme gerçekleştirdiği, bu görüşmelerde dilekçelerinde yer verdiği konulara ilişkin olarak bilgilendirildiği, buna karşın başvuranın aynı konularda dilekçe yazmaya devam ettiği, başvuranın dilekçelerinin ilgili yerlere iletilmediği, başvuranın dilekçelerine yanıt dahi gelmeden aynı konuda çok sayıda dilekçe yazarak görevli personele iş yükü oluşturduğu, başvuranın kendi istediklerini yaptırabilmek için bu şekilde davrandığının düşünüldüğü, ilgili personelin ihmali veya kusurunun bulunmadığı,

b. Başvuranın iddiaları doğrultusunda İnfaz ve Koruma Başmемuru'nin ifadesine başvurulduğu, başvuranın İnfaz ve Koruma Başmемuruna tehdit içerikli bir dilekçe yazdığını, bunun üzerine başvuran ile görüşüldüğü ve başvuranın tekli odaya geçme talebinin olduğunu Başmемura ilettiği, başvurana bu konudaki talebini içeren dilekçesini İdare ve Gözlem Kurulu'na iletmesi gerektiğinin söylendiği, başvurana Kurumda bulunan diğer mahpusların da haklarına saygı göstermesi gerektiğinin ve her gün kendisi ile görüşme yapılmasının mümkün olmadığını belirtildiği, görüşmelerin akabinde başvuranın konuları sürekli olarak kendi lehine çarpıttığı, başvuranın iddialarının dayanaktan yoksun ve mesnetsiz olduğu,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

c. Başvuranın küçük koğuştta bulunma talebine ilişkin olarak İdare ve Gözlem Kurulu tarafından 8/12/2023 tarihinde küçük koğuştlarda yer bulunmamasından ötürü talebin uygun görölmediği yönünde karar alındığı, kararın başvuru tebliğ edildiği ve başvuranın 15 gün içerisinde Eskişehir 1. İnfaz Hakimliği'ne itirazda bulunma yolunun açık olduğu, itiraz süreci tamamlanmadan başvuranın birçok Kuruma dilekçe yazarak Kurumu baskı altına almaya çalıştığı, başvuranın tekrar tekrar aynı konularda aynı yerlere dilekçeler gönderdiği,

ç. Başvuranın, İdare ve Gözlem Kurulu'nun 29/11/2022 tarihli kararı ile sigara içilmeyen koğuş olan ... koğuşuna yerleştirilmesine karar verildiği, başvuranın bu odada hasmı bulunduğu yönündeki iddiası üzerine güvenlik önlemleri doğrultusunda İdare ve Gözlem Kurulu tarafından alınan 2/12/2022 tarihli karar ile başvuranın ... koğuşuna alındığını, Kurum tarafından yapılan tüm işlemlerin 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun ile bu kanuna uygun olarak çıkartılan yönetmelikler ve genelgeler hükümleri doğrultusunda yapıldığı,

d. Kurum içinde dilekçelerin günlük olarak alındığı ve dilekçelerin Dilekçe Komisyonu tarafından konusu ve mahiyeti açısından birim birim ayrılarak ilgili birimlere havale edildiği, yasal süreler içerisinde ilgili birimlerce dilekçelere işlem yapıldığı, dilekçeler fiziki olarak da arşivde saklandığı için çalınma veya kaybolma gibi durumların söz konusu olmadığı, Kurumda mahpusların talebi üzerine ücreti hesaplarından kesilerek dilekçe fotokopilerinin kendilerine verildiği, başvuranın bu doğrultuda usulüne uygun bir şekilde talepte bulunmadığı, başvuranın dilekçelerin ilgili kurumlara gönderimi sağlandıktan sonra dilekçe fotokopisi ile birlikte kendisine verilmesini istemesine rağmen gerekli prosedürü tamamlamayarak imza atmaktan imtina ettiği ve dilekçelerinin ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmediğini iddia ettiği,

e. 13/10/2022 tarihinde ... no.lu koğuştta gerçekleşen kısmi arama neticesinde Kurumda hap ticareti yapıldığı yönündeki iddiaların asılsız olduğunun anlaşıldığı, Kurumdaki tüm işlemlerin ilgili mevzuata uygun şekilde gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

4. Muhatap Kurumun cevabi yazısı başvurana iletilmiş ancak başvuran tarafından Kurumumuza yazılı görüş iletilmemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi şöyledir:

"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek."

6. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; ... yönlerinden incelenir."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

"(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları"

taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. "

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın, iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

12. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) göre, hükümlü ve tutuklular Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) kapsamında kalan temel hak ve hürriyetlerin tamamına kural olarak sahiptir (AİHM, *Hirst/Birleşik Krallık*, B. No: 74025/01, 6/10/2005).

13. Cezaevlerinde özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin, tutuldukları alanların devletin kontrolü altındaki özel alanlar olması, devletin hem bu kurumda bulunanların güvenliklerinin korunması hem de düzen ve disiplini tesis etme yükümlülüğünün bulunmasının sonucu olarak bu kişilerin sosyal ilişkilerinin ve dış dünya ile iletişimlerinin sınırlandırılması kaçınılmaz olacaktır. AİHM'e göre, suçun önlenmesi ve disiplinin sağlanması gibi cezaevinde güvenliğin sağlanmasına yönelik kabul edilebilir makul gerekliliklerin olması durumunda mahpusların sahip oldukları haklar sınırlandırılmaktadır (AİHM, *Silver ve Diğerleri/Birleşik Krallık*, B. No: 5947/72, 6205/73, 7052/75, 7061/75, 7107/75, 7113/75, 7136/75, 25/3/1983).

14. Kötü muamele konusundaki iddialar, uygun delillerle desteklenmelidir (AİHM, *Klaas/Almanya*, B. No: 15473/89, 22/9/1993, para. 30). İddia edilen olayların gerçekliğini tespit etmek için, her türlü şüpheden uzak, makul kanıtların varlığı gerekir. Bu nitelikteki bir kanıt, yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilemeyen birtakım karinelere de oluşabilir (AİHM, *İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161; *Labita/İtalya*, para. 121).

15. Başvuranın dilekçelerinin ilgili yerlere gönderilmediği, bulunduğu Kurumda iki hasmının olduğu ve İdare tarafından kasıtlı olarak hasımlarından birisi ile iki gün aynı koşu altında bulundurulduğu iddialarına karşılık muhatap Kurum tarafından mahpusların talepleri üzerine ücretleri kendi hesaplarından kesilerek dilekçelerinin fotokopileri ile birlikte kendilerine verildiği, başvuranın ise bu konuda talebinin bulunmadığı, gerekli prosedürleri tamamlamayıp imzadan imtina ettiği ve evrakı teslim almadığı belirtilmiştir. Başvuran, resmi makamlara gönderdiği dilekçelerinin ilgili yerlere gönderilmediğini belirtmekle beraber bahsi geçen dilekçelere ilişkin belirleyici unsurlara yer vermemiştir. Bu dilekçelerin hangi makamlara hitaben hangi tarihlerde düzenlendiğine ve içeriklerine ilişkin bilgilere yer verilmemesi nedeniyle başvuranın iddialarını somutlaştıramadığı değerlendirilmiştir. Ayrıca muhatap Kurum tarafından dilekçelere ilişkin sayı ile birlikte dilekçe fotokopilerinin başvurana teslim edilmek istendiği ancak başvuranın bunları teslim almaktan imtina ettiği belirtilmiştir. Bu kapsamda inceleme yapılabilecek somut iddia ve verilerin bulunmadığı ve iddiaların somutlaştırılmadığı kanaatine varılmıştır.

16. Başvuran tarafından hasmı olan bir mahpus ile iki gün aynı odada kasıtlı olarak bulundurulduğu iddia edilmiştir. Muhatap Kurum tarafından gönderilen cevabi yazıda; İdare ve Gözlem Kurulu'nun 29/11/2022 tarihli kararı ile başvuranın sigara içilmeyen koşu olan ... koşusuna yerleştirilmesine karar verildiği, başvuranın bu odada hasmı bulunduğu şeklindeki iddiası üzerine İdare ve Gözlem Kurulu Kararı ile ... koşusuna alındığı belirtilmiştir. Muhatap Kurum tarafından gönderilen ek belgelerde de başvuranın hasmı olduğunu iddia ettiği kişilerin başvuran ile hasım olmadıklarını beyan ettikleri görülmüştür. Bunun yanında başvuran hasmı olduğu kişi ile sadece iki gün kaldığını beyan etmiş ve muhatap Kurum tarafından da başvuranın talebi üzerine İdare ve Kurulu Kararı doğrultusunda başvuranın koşusunun değiştirildiği belirtilmiştir. Başvuran hasmı olduğunu iddia ettiği kişi ile aynı odada bulunduğu iki gün boyunca bir zarara uğradığı yönünde bir iddiada bulunmamış olup bu

konuda bir belge de Kurumumuza sunulmamıştır. Bu kapsamda İdare tarafından başvuranın kasıtlı olarak hasmı olduğunu iddia ettiği mahpus ile aynı koğuştta bulundurulduğuna ilişkin bir kanaate varılmamış olup söz konusu iddia bağlamında hak ihlali bulunmadığı değerlendirilmiştir.

17. Başvuran, Kurumda uyarıcı ve uyuşturucu madde ticaretini deşifre ettiğini ve bu durumun üstünün kapatıldığı ve bu husustaki bilirkişi talepli dilekçesinin de görmezden gelinerek yok edildiğini iddia etmiştir. Muhatap Kurum ilgili koğuştta arama gerçekleştirildiği ve başvuranın iddialarının asılsız olduğunu belirtmiştir. Aramaya ilişkin tutanak Kurumumuzla da paylaşılmış olup bu doğrultuda başvuranın iddialarını destekler bir unsurun olmadığı görülmüştür.

18. Başvuranın bir diğer iddiası, adlı İnfaz ve Koruma Başmemuru tarafından tehdit edildiği ve Kurum Müdürüne hitaben çok sayıda dilekçe yazmasına rağmen kendisi ile görüşemediği iddiasına ilişkindir. Bunun üzerine bahsi geçen personel ile görüşüldüğü belirtilmiş olup personel tarafından başvuranın kendisine tehdit içerikli bir dilekçe yazdığı, başvuran ile talebi hakkında görüşme sağlandığı ve başvuranın tek kişilik odaya geçmek istediğini talep ettiği belirtilmiştir. Mevcut iddia çerçevesinde de başvuran tarafından tehdit edildiğine yönelik somut veriler belirtilmemiştir. Bunun yanında başvuranın Kurum İkinci Müdürleri ile pek çok kez görüştüğü, görüştüğü konularda bilgilendirildiği belirtilmiş olup başvuranın bu iddiaları kapsamında hak ihlali oluşturacak bir uygulama yapılmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

10/6/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye